

פרשת עקב תשפ"א
למה לברך?

דברים פרק ח

(ז) **כִּי יִקְוֶה אֱלֹהֶיךָ מִבִּיאַד אֵל אֶרֶץ טוֹבָה אֶרֶץ נַחְלֵי מַיִם עֲנִיַת וַתְּהַמֹּת לִצְאִים בְּבִקְעָה וּבְהָרִ: (ח) אֶרֶץ חֹטָה וְשֹׁעֲרָה וְגַפְנוֹ וַתֵּאָנְהוּ וְרִמּוֹן אֶרֶץ זֵית שֶׁמֶן וְדָבָשׁ: (ט) אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְמַסְכַּנְתָּ תֹאכַל בָּהּ לֶחֶם לֹא תִחָסֵר כֹּל בָּהּ אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבִנֶיהָ בְּרִזָּל וּמִהַרְרֵיהָ תִּחְצַב נְחֹשֶׁת: (י) וְאֶכְלָתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת יְקֻוֹק אֱלֹהֶיךָ עַל הָאֶרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ:**

דברים פרק י' פסוק יב

וַעֲתָה יִשְׂרָאֵל מָה יְקֻוֹק אֱלֹהֶיךָ שְׂאֵל מַעֲמָדָּךְ כִּי אִם לִירְאָה אֶת יְקֻוֹק אֱלֹהֶיךָ לְלָכֵת בְּכָל דְּרָכֶיךָ וּלְאֶהְבָּה אֹתוֹ וְלַעֲבֹד אֶת יְקֻוֹק אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ:

רש"י

(יב) ועתה ישראל - אף על פי שעשיתם כל זאת, עודנו רחמיו וחבתו עליכם, ומכל מה שחטאתם לפניו אינו שואל מכם כי אם ליראה וגו': **כי אם ליראה וגו' -** רבותינו דרשו מכאן הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים:

מלבי"ם

(יב) ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה, הרי"א האריך בכאן, לחקור אם מדבר מיראת העונש או מיראת הרוממות, וכתב שאם כוונתו על יראת העונש ה"ז מדרגה קטנה ואם על יראת הרוממות לא יזכה לזה רק א' בדור עיין על דבריו, ולדעתי יראה זו פי חז"ל במ"ש בעבור תהיה יראתו על פניכם זו הבושה, שמי שמאמין בהשגחה פרטית שה' עומד עליו תמיד ורואה במעשיו, יבוש מעשות דבר נגד רצונו כמו שיבוש אדם לעשות דבר נגד רצון המלך כשהמלך עומד עליו וצופה במעשיו ולא מפני יראת העונש רק מפני הבושה מרוממותו, וכמ"ש במו"נ (פנ"א משלישי) העתיקו הרמ"א בא"ח ריש סימן אל"ף, שויתי ה' לנגדי תמיד הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים ההולכים לפני האלהים, כי אינו דומה ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו כשיבתו ותנועותיו והוא לפני מלך גדול וכ"ש כשישים על לבו שממ"ה הקדוש ברוך הוא עומד עליו ורואה במעשיו, ויראה זו ישיג כ"א אם מאמין שהקב"ה מלא כל הארץ כבודו וצופה את כל מעשיו, בפרט בדורו של משה שהיתה השכינה שרויה ביניהם, וע"ז אמרו חז"ל אטו יראה מלתא זוטרתא היא אין לגבי משה מלתא זוטרתא היא, ר"ל בעת שהיה משה ביניהם שאז ראו כלם שהמלך הגדול נמצא ביניהם וצופה על כל מעשיהם היתה מלתא זוטרתא, ומן יראה זו תבא ללכת בכל דרכיו, כמי שהמלך הגדול עומד עליו תמיד לעיין על מעשיו אז ישים לבו על דרכי המלך להתנהג כמוהו באשר יודע כי בזה ימצא חן בעיניו, ואם יראה כי דרכי המלך כלם חסד ורחמים ענוה ונדיבות מושיע דלים אב ליתומים וגם הוא מתקיים על טובו וחסדו יתלהב בלבו אהבה עזה למלך, ועיי"כ יתנדב לעבוד אותו בכל לבבו ובכל נפשו ולשמור מצותיו, ועז"א הן לה' אלהיך השמים וכו' ומי מלך גדול ממנו, ויחויב שתירא ותאהב אותו, אולם ממ"ש לטוב לך מבואר שר"ל מה ה' אלהיך שואל מעמך, ר"ל וכי הוא מבקש ממך דבר לצרכו, [כי לשון שאלה שנרדף עם בקשה בא בכ"מ על מי שמבקש דבר לצרכו] ר"ל כי המלך המבקש עבודה מן עבדיו לצורך המלך תקוף נפשם בעבודתו והוא עליהם לטורח, אבל ה' אינו שואל ממך דבר לצרכו אם צדקת מה תתן לו או מה מידו יקח ומה שמבקש ממך ליראה את ה' אלהיך וכו' אינו לטובת עצמו רק לטוב לך, כאב המצוה את בנו וכרופא שמצוה את החולה שהיא לטובת מי שנצטווה וכן פי הרמב"ן, ועז"א:

שו"ע או"ח הלכות ברכות השחר ושאר ברכות סימן מו סעיף ג
חייב אדם לברך בכל יום מאה ברכות, לפחות.

שו"ע או"ח הלכות הנהגת אדם בבקר סימן א סעיף א

יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו, שיהא הוא מעורר השחר. **הגה:** ועכ"פ לא יאחר זמן התפלה שהצבור מתפללין (טור). **הגה:** שויתי ה' לנגדי תמיד (תהילים טז, ח), הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלהים, כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו, כשיבתו ותנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול, ולא דבורו והרחבת פיו כרצונו והוא עם אנשי ביתו וקרוביו, כדבורו במושב המלך. כ"ש כשישים האדם אל לבו שהמלך הגדול הקדוש ברוך הוא, אשר מלא כל הארץ כבודו, עומד עליו ורואה במעשיו, כמו שנאמר: אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה' (ירמיה כג, כד), מיד יגיע אליו היראה וההכנעה בפחד השי"ת ובושתו ממנו תמיד (מורה נבוכים ח"ג פי נ"ב), ולא יתבייש מפני בני אדם המלעיגים עליו בעבודת השי"ת. גם בהצנע לכת ובשכבו על משכבו ידע לפני מי הוא שוכב, ומיד שיעור משנתו יקום בזריזות לעבודת בוראו יתברך ויתעלה (טור).

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.